

ներն ապագային են անցնում... Այս-
բայց և այնպէս որքան արդիւնք կարելի
էր սպասել, չէր քստանում, որովհետեւ
չափազանց քորքոր աղջիկ հոգեւորական
ունենալը դեռ մեծ գրաւական չէր
առաջդրւում իրեն, եթէ դրանք ա-
պագայում չեն անհետանալ կողմից:
Մենք չենք շատ ուսումնարաններ
ունենք, որոնք իրենց լիցիւտ և անա-
պաշտով վիճակովը ձգում են ժողովրդի
աչքում լինելու գաղտնի և լինելու
նշանակութիւնը: Եւ կարծես շատ ու-
սումնարաններ էլ բացուել են միայն
գաղտնի անունը կրելու, գաղտնիքի
չարքում հաշուելու համար, և ոչ ո-
գուտ տարու:

Այսպէս, օրինակ՝ ինչ ուսումնարան
է այն, որը Յամբուլի ընկալած 30
ա. է վճարում ուսուցչին: Ասացէք
ինչպէս, ինչ գաղտնի է նա, որը ուսու-
ցիչը ուսումը վերջանալուց լիազոր է
էլ կարողանում իրեն հասանելի ըս-
տանալ: Ինչ գաղտնի է նա, որտեղ ու-
սուցչին մօրհարում են ճանապարհ ճը-
գում: Ինչ էլ իրեն այն գաղտնի ու-
սումնարան մասի գաղտնիքը, ե-
թէ գաղտնիքն առաջին անգամ
ստացուելն զեկտեմբերի սկզբին, իսկ
երկրորդ անգամը մի ամիս պատշաճ
միաբույց լիազոր հաղի լուծուելու
վերջին ստացուելու: Պարզ է, որ այս
երեւոյթներն առաջանում են մեր
գաղտնիքի անուարձող վիճակից, և
այսպիսի ուսումնարանները մէկն ու
երկուսը չեն, որ բացառութիւն համար-
ենք. ապաւինելով մեր աշխարհում ու-
սումնարանները ետապաւնել և քառա-
պատկի մասն են կազմում:

Մենք այս յօդուածում համոզու-
եմք ձեր գաղտնիքի անուար-
ձողութիւնը, չէր կամենում
ուրիշ մանրամասնութիւնների մէջ
մտնել, որպէսզի լուծուած չեղարկել,
ուսուցիչը իրեն վերջանում էր.
իսկ ուսուցչներին ուսուցչի տարու,
աշակերտներին լուծուելու և ուսում-
նական մասի առթիւ կը գրենք մի
ուրիշ յօդուածում:

Յ. Գալստար:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՍՏՐԱԿԱՆ, 10 օգոստոսի. — Գաղա-
փում խորհրդան համարեա վերջանում
է. բոլորները մեծ անձնագրութեամբ
վարուցին այս վաճառքը հիւանդու-

պատժուելու:
— Աս իմ կեանքը, — ասաց Անթիլը,
— բայց ինչպէս քաղաքացիներս:

— Ի՞նչ աղաչէ ինչ, — ասաց Ջին.
Խանը, — ես կ'աղաղակեմ անաշա-
րուած, եթէ ինձ կ'անհաղատ ձգու-
ման ոտիկ և մի պատանդ: Գու ի
հարկէ հասկացար լինելու եւ որ-
տանդ պաշտօնում: Ես այս գրեթէ ե-
րայ եւ տեսել, մի հաշտակերպ, — և
որպէսզի բարդի նախադրուելուց
չեղած չլինեմ, ես ուզում եմ որ
այս պատանդ տուող ինչք լինեա, և
այդ կըլինի կամ հայրը, կամ որդի.
— Եւ որքան ինչք օրին ուզում ես:

Ես գիտեմ, որ դու անքան քաջ
ես, որ ոչ մի մաս չի կարող քեզ օտ-
սեցնել. ես ուզում եմ դու վաճառու:
Ես չեմ ուզում քեզ սպանել, — աս-
ցում եմ որ դու տանջուես: Հենց այսօր
պէտք է լուծուել ինձ, բանակի մէջ,
հազար լուծման ոտիկ և հայրը կամ
որդի. Միայն այս գնով եմ խնա-
րում Բաղդադի բնակիչներին կեանքը:

Անթիլը լուսաշատաւ գութաւ Բաղ-
դադ և խորին գնաց հոր մօտ:

— Գոհութիւն Աստուծոյ, — քաղաքա-
նից Տեր Հասանը օրոգեւ համբերելով,
— որ անգուլ Ջին-Խանը ինչպէս քեզ
Փառք Ամենակարող Արարչին... Ես
լոյս չունեմ քեզ նորից տեսնելու:

Անթիլ, անգին հայրը, — ասաց Ան-

թիլը, — անգուլ Ջին-Խանը մահու-
անց անհաղատ ձգուելու համար
ստուգելու ներքինը կողմից շատ նը-
պասակց քորքոր աղջիկ հոգեւորական
ունենալը:

Հիւանդութիւնը նոր երևաւուն աղ-
մեր սրբապան առաջնորդ գեր. Գէորգ
Եպիսկոպոս Սուրբ-Ներսէսի իմաստա-
նից քաղաքով օդուրեց ժողովրդին, ա-
սելով, որ երբէք չեղինք հիւանդու-
թիւնը: Այս հիւանդութիւնը, ասաց,
մեղանից կը հեռանալ աղօթքով,
ժողովրդական և առօրջապաշտ-
ութեան վերաբերեալ բոլորից բոլոր
խորհուրդներն ու խրատներն անխնայ
կատարեմամբ. միևնոյն ժամանակ սրբ-
ապանը յորդորեց, որ հարուստները
օգնեն իրենց աղքատ աղքատներին,
գրաւներին, այլև կ'անհաղատ և օրոյց,
քանի որ դրանով օգնութիւնը երկուս-
տեք է:

Յուլիսի 3-ին ժողովրդից ընտրուած
պատգամաւորները գեմեցին Նորին
Սրբապետութեան և խնդրեցին որ ան-
քննէ երկրորդական լուծուելու կատար-
ութեան մասին փաստաւոր հանդիսով
ժողովրդի խնդրի քաղաքական ներ-
կայութեամբ լուծուելու կատարութեան
սուրբ Աստուծամօր առաջ եկեղեցու
գաղութում մաղմանք կատարեցին և
լիազոր գնացին գէպի ս. Պողոս Պետրոս
Եկեղեցին: Հանդիսաւորեալ էր Նորին
Սրբապետութիւնը, որի ներկայութիւնը
մեծ ուրախութիւն պատճառեց ժող-
ովրդին. չէին սպասում, որ այնչափ
տեղ կը հետեւի հանդիսին: Այդ-
տեղ նախապէս մաղմանք կատարելով
ճիւղաբաշտ, ու առաջնորդ վերադարձաւ
առաջնորդարան, իսկ քաջանալական
գաղութը գնաց վաճառականաց հրապա-
րակը և այնտեղ էլ մաղմանք կա-
տարեց: Արդ՛հետեւ քաղաքս արձա-
նելու հարկութեան հարկը պէտք է վճի-
կային իշխանութեան գրութեան հա-
մաճայն, քաղաքային իշխանութիւնը
կարգել էր յատուկ աստիճանաւորներ,
հեծեղաւոր և հետակ զինուորներ,
փողոցներում և հրապարակներում կարգ
պահելու համար: Բախտից լիազոր ա-
ռաջաւոր անձներ գնացին առաջնոր-
դարան՝ Նորին Սրբապետութեան իրենց
որդական հորհարակութիւնը յայտնե-
լու: Նոյն օրը ժողովելով 100 ուրիշ
յանձնեցին աղաքային աղքատներին
չքառք հիւանդները բժշկել և գեղը
համար:

Նորին Սրբապետութիւնը շրջաբերա-

մէջը, — անգուլ Ջին-Խանը մահու-
անց անհաղատ ձգուելու համար
ստուգելու ներքինը կողմից շատ նը-
պասակց քորքոր աղջիկ հոգեւորական
ունենալը:

Հագին արտասանեց Անթիլը այս
խօսքերը, և Տեր Հասանին տրեց մի
անբացարձակ ստորագր. գրեմուն, հա-
մարեալ մեղած գէմքով, բոլորովին
զոգալով նայում էր նա օրդուն:

— Ա՛հ, հայր եմ, — ասաց Անթիլը
ճիւղները վրայ ընկնելով, — մի վախի-
թէ: Նորաձին երկուստ միակ գաւաի
է, Տերութեան լոյսն ու աղաչեցը և
արդէն շատ լուծուել է ինձ համար,
ստակին, հայր իմ, մի վախիթ, ես սի-
րում եմ քեզ. ես գիտեմ ինչու եմ
արտասանեալ քեզ, և քեզ մահուան
գէմ չեմ ուղարկել: Թող պատժի ինձ
Արարչը, եթէ ինչպէս հարկն է աշխատ-
անելու: Բաղդադի աղաքականութիւնը պա-
շտօնում է աղաչել ինձ երկիրքն արդա-
րադատ է, ինձ ուրիշ գաւաիներ էլ
կարողաւի, գաւաիս է, որ պետի գո-
հար, ես չեմ կարող գա՛նձ գաւաիս
ոչ հորս, ոչ հայրենիքս...

Վարկերի ուրախութիւնը լուսա-
ւորեց Հասանի փոխաւ գէմքը:

Կանոյ պատուիրեց Վարկի հոգեւոր
կառավարութեան անդամներին և
լինելու բոլոր գործակալ քաջանալա-
րին, որ ամենայն տեղ լուծուելու կա-
տարին ժողովրդի հաւատն ամրապա-
հելու համար:

Այս վեցերորդ տարին է, որ գեր.
Գէորգ Եպիսկոպոս Սուրբ-Ներսէսի իմ-
աստանդակաւ պաշտօնի հետ կա-
տարում է և լինելու տեսիլ արա-
տանը (առանց վարձատրութեան): Այս
օրերս սրբապանը շրջաբերակալով պա-
տուիրեց լինելու երկուստ գաղտնիքի
հոգաբարձուներին, որ այս տարի խո-
ւերայի պատճառով աշակերտներին և
աշակերտուհիներին ընդունելու ին-
քնութիւնները սկսուին սեպտեմբերի
1-ից, իսկ ուսումը — 21-ից. նախ կար-
ւոր պատուէրներ տուաւ, որ գաղտնա-
կան սեղանները, սրահը և այլն խնա-
մարութեամբ մէջ պահուեն, կան-
խաւ բժշկից ստացած ճիւղներով ան-
տաճանելով. հարկաւոր գեղորայք միջո-
պատրաստ գտնուելու առաջ-ուսուցչաց
մօտ, հիւանդին սկզբնական օգնու-
թեան համար, միևնոյն բժշկի գաղ-
տնա քառու աշակերտներին և աշա-
կերտուհիներին գեղի և բժշկի ծախքը
հոգալ պարտական գտնաւորեց:

Մեր երկուստ հոգեւոր գաղտնիքի ու-
սուցչական խումբը հին պայմաններով
անխորհուր մնաց. գաղտնի է այս ան-
քննութիւնը, որովհետեւ փորձով տես-
նուած է, որ ուսուցչներին յաճախակի
փոխութեան վրայ աղաղակութիւն
ունի ուսման առաջնորդութեան վը-
րայ:

Այս տարի ևս Նորին Սրբապետութե-
ան ինքն անձամբ քննեց շատ ա-
ռաքականները՝ որպէս երկուստ հոգեւոր
գաղտնիքի աշակերտներին և աշակեր-
տուհիներին՝ նախապէս և կրօնից երկ-
ուստ գեղմարտիներին և բնական
գաղտնիքի երկուստ անդերին. գոչ մնալով
նրանց առաջադիւնութիւնը՝ շրջա-
կալութիւն յայտնեց կրօնաստիճանը.
Իսկ ուսման աղաղակներն և օրերգնե-
րն բացառելով կրօնի վեջ նախա-
կութիւնը իւրաքանչիւր հայի համար,
յորդորեց, որ առաջնակի տարին առա-
ւել լու աշխատեն, և օրհնելով նը-
րանց արձակից: Գաղտնիքից միև-
նոյնց առաջ Նորին Սրբապետութե-
ան միջոց օրհնում էր և գոհաճա-
կութիւն յայտնում երկուստ գեղմա-
րտիներին և բնական գաղտնիքի պա-
տուհիներին նրանց՝ հայ մանկանց

— Ի՞նչ լու ևս անում, որպէսզի իմ,
աղաչէ Աստուծոյ է քեզ խրատում:
Լօրե, դու գիտե՞ս ինչ ինչ մեծ
շնորհակարութիւն ես պարտական ինձ:
Ես քեզ կ'աղաղակեմ մի ստորագրի գաղա-
նիք, — գաղտնիք, որը երկուստ երեւին
ոչ որ զգեստ: Այդ շատ վաղ էր, — այն
ժամանակ երբ ժողովարար Խառա-
կում էր Բաղդադում...

Մի անգամ գիշերով երեւեալ ինձ
հրեշտակը. Հասան, — ասաց հայ, —
« դու արդար ես և աստուծաւ:
« վախ, այդ պատճառով էլ օրհնեցի:
« որ դու պետի ստակը. բայց որով
« հետեւ քո տնից անապաշտ մի գոչ
« պէտք է լինի, ուրեմն ընտրել, լին-
« օրին պետի քաջանի մահուան
« հրեշտակը, Լոյսը աղաղակեց հրեշտա-
կին, բայց նա անողորմեմ մնաց...

Մերին Անթիլը, դու քո փոքրիկ մահ-
նակի վրայ քնած էիր մօտ և քո
փոքրիկ վարդանման շրթերները
կարծաւոր ժպտում էին երազում և
կրօնեա գիւղութիւն էին լինողում: Ա-
« մենակարող Արարչի օգնութեամբ,
« ասացի հրեշտակին, — իմ սիրտը
« կ'արտաւայել է վրդից, բայց որ քեզ
« անպատճառ մի գոչ է հարկաւոր, —
« ստակը աղաղակեց է, որ մեղ-
« նի մայրս, իսկ երկուստ աղաղ-
« Մայրս պատաւ է և ակար... նրան
« մնում են պատաւութիւնից լու-

կրօնական գաղտնարարութեան վրայ
ունենաւ ուղադրութեան համար:
Հայ ուն.

Նոյնի, 18 օգոստոսի. — Ինչպէս
յարտնի է պարբերական լինելուց,
Թիֆ. քաղաքում. ընկ. խորհրդի պատ-
ճառով Նոյնի վիճակին ևս յատկա-
րեւ է 200 ու. Արաղակ, լինելու պաշտ-
ութիւն, անգին քաղաքում. ընկ. ճիւղը
խորհուրդ կազմելով՝ միւսում է պա-
պէս. — օգոստոսի 15-ին մի քանի ուր-
իւ գեղորայք գնելով մնացեալ փողը
հետ միասին տալիս են տեղիս երկուստ
գաղտնիքի ուսուցչներին մէկին, որ
վերջինս ուղեւորելով խորհրդով վա-
րարեալ գաղտնիք, գեղը և փողը
բաժանէ կարօտ ընտանիքներին:
Նա աղաղակեց: Թէ աղաղակով որքան
կարող են օգնել հետաւոր և իրենց
նպատակին հասնել, այդ մասին առե-
լից չենք համարում մի-երկու լուսա-
նշաններ առաջ բերել: — Եւ ինչու վի-
ճակի հայաց գեղերին լինելու համար
ունի քան լուսնի: Նիւթապրեւ, որ
մեր յարկեր և գեղերն անձանցով
ուսուցչը ոչ ճիւղ վարձ է տալու, ոչ
էլ ուսուցչի փող... Եթէ 200 ու. քա-
ճանեք համաճարատար, խորհրդի
գեղերն կըլինի 4 ու. քաճանեք հետ
գեղեր, որ մի գեղում օրական խոր-
րայով միջին լուծով մեղում են 4 — 5
հոգի, եթէ աղաղակ էլ օգնութեան
կարօտ ընտանիքներ հաշուենք, խոր-
քանչիւր կըլինի 40 կող. և այդ,
երկուստից էլ, քաճ մի օրուայ հա-
մար... Մեկ կարող են առաքել հե-
տեւոր. — մի լինել յատկապէս 200 ու.
նպատար հեղ աղաչ է համաճարատար
անապաշտ խորհրդի գեղեր վրայ
բաժանել. կարելի է մեծ չափով օգ-
նել այն գեղերին, որոնք տեղի օգ-
նութեան կարօտ են և քաղաք խոր-
րայ մուգ է գործել կամ գործում է:
Մենք գրաւ գէմ կը պատրաստենք
արքան, որ խորհրդան անխորհուր և ան-
խորհուր մուգ է գործում ամեն մի
գեղի և ամեն մի գեղի էլ օգնութեան
կարօտ է, ոչ լինելու կարող է մա-
նէկներին, այլ հարկերներին, իսկ յա-
կարգում 200 ու. նպատար անհաւա-
սար բաժանելու անխորհուր գոթու-
թիւններին ամիս կարող է տալ: Մեր
նկատողութիւնները լինելու և կրա-
կայութեան կարելի է հասնել, այդ
լուծում եմ ընկելուց:

« Նաւորում քանի մի օր, այն ինչ
« որպէս սպասում է փաստաւոր ա-
« պագայ... Անգին հրեշտակ, ուրի-
« մնի տար իմ մօրը և լուծ ինձ
« օրդուն հետ... »

Արեւմտեան տեսում ևս, լուծապիւն
Անթիլը, որ դու պարտական ես ինձ
կեանքով, և դու համար դու չես
կարող և չպետի էլ գոհեա ինձ Ջին.
Խանի քաղաքութեանը:

— Անթիլը Անթիլը օրդուն լուծ էր
հոր ստորագրել խորհրդականութիւնը, այն-
քան տեղի գեղում էր և նրա սե-
յոնքերը գործում էին կատարութիւնից:

— Երեւել, — ասաց Անթիլը, — եր-
գուր, որ այդ ճշմարտ է:

— Երեւում եմ սուրբ Վարդանով և
Արաղի ուրախութեամբ Մոհամմէդի գլխով,
որ դու ճշմարտ է, — լուծութեան հա-
մար: — Հագին վերջապէս խորք, հրեշ-
տակին անհետապաշտ... Եւ ես լուսնի
ճանր հաւաքանք... մնաց մեղում
էր...

— Եւ դու արեւ տղ, հայր:

— Այո, արեւ, որպէսզի աղաղակեմ քեզ:

— Նշանակութեան է օրդին կարգաց մա-
հաւան գաղաղակը. նրան, որը չա-
ցել, ճիւղ և սեղ է իրեն Ուրեմն
եթէ աղաղակ է, դու ինչպէս օրդերի
քո բարդը, հայր. ես կ'վարդանեմ քեզ
հետ աղաղակ, որպէս դու վարդակը
տալիս հետ: Ոչ լինելուց, այլ քեզ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒԿԻՐ

— Լուսնիներն արդէն խնայ քանա-

կուտ մէջ են մտել Ստամբուլի Ա.
Պոլիս ուղեւորները մտնելու համարին
հաճելի չէ, որ սուլթանն ընդունել է
Բուլղարիայի առաջին մինիստրին, իսկ
չափաւոր համար այդ ընդունելութիւնն,
ընդհանրապէս, խնայ հաճելի նորու-
թիւն է հանդիսանում: Այսպէս, փրան-
սիական լուսնիները խնայ անհաւատ
գոյնեղով են նկարագրում Ստամբու-
լի Ա. Պոլիս ուղեւորները և մինչև
անգամ չեն խորշում նրա անձնակա-
նութեանը գեղերը, իսկ գեղմանա-
կան լուսնիներն, ընդհանրապէս,
չարգանքով խորշում նրա անձնակա-
նութեան մասին, գոյարարում են
նրա տոկոսութիւնը, խնայ ու քա-
ղաքական տակաւ, և եթէ նա մի օր
և է անհաղորդութիւն ունեցել է Ա. Պո-
լիս, ինչպէս լուսնիներն այդ քան
վերագրում են Գրանտիսին, որի ներ-
կայացուցին ամեն ջանք գործ է դը-
րել, որ սուլթանը յարգանք ցուց չապ
գէպի Բուլղարիայի առաջին մինիստրը:

— Սուլթանը հետագրում են, որ Գր-
անտիսի աղաղակութիւնը բաւական
զօրեղութիւն է Ա. Պոլիսում նրա համար,
որ նա բարեկամ է Բուլղարիայի հետ:

— Անգլիական օրդարմէնտի նաւա-
շրջանը բացուելու ժամանակ Գաղա-
տանը, ինչպէս հաստատում են լուսնի-
նում, մտադրել է անցնել լուսնի ժո-
ղով, որովհետեւ ֆիզիքական ոյժերը
լուսնիներով կարող չէ համարեցնել
ժողովում միաժամանակ և մինիստր-
նախագահ լինել և իւր կուսակցու-
թեան պարագլուխ:

— Լուսնիները հաղորդում են, որ
Փոքր Ասիայում փրկուելը խորհրդի են
ամերիկայի միլիտաններին: Միացեալ
նախադրելու կառավարութիւնը ան-
միջապէս բաւարարութիւն է պահան-
ջել և երկու գեղմարտիկան նա է ու-
ղարկել Փոքր Ասիայի ջրերը:

— Գաղապտը «Corriere di Napoli»
լուսնի հրատարակել հետ խոսակցու-
թիւն ունենալով ետապաւնական դաշ-
նակցութեան գէմ կարծիք է յայտնել.
նա տակ է, որ ետապաւնական դաշ-
նակցութեան իւր լինելու կարող նը-
պատում խաղաղութեան պահպանումը
և երկիւղ է յայտնել Ներսէսի աղաղակի

պետի ուղարկել լուսնի քանակը
Քեզ ընդամենը միւսում է Տերութիւնից
լուծուելուց մի քանի անգուտ օ-
րեր տարելու, այն ինչ՝ որպէս սպասում
է փաստաւոր աղաղակ... Աստուծոյ
վրայ է, որ չէլ չանդգնել քո կեանքի
համար օրդուն անել, բայց դու
տուր ինձ այդ չարախորհուրդ օր-
նակը, և ինչպէս դու մահուան դա-
տապաւորեցի քո մօրը, այնպէս էլ ես
կ'ըստապաւորեմ քեզ...

Ի դուր ստատիստիկա հասանք չո-
քեց ընդամենը օրդուն անել, բայց Անթիլը
անողոր էր: Նա կ'անցնէ պահպան-
ներին, որոնք բռնեցին լուսնու ճի-
ւղում, չանդգնել նրա աղաղակներին,
և տարան լուսնի քանակը:

Սուլթանը Արաղաղապատութեան հրեշ-
տակը օրդուն աղաղակում ընտա-
նիքին, որտեղ քեզ անխորհուր կորցու-
ողնապատի էր տուել օրդական պար-
տականութիւնը, ճիւղական պատուը.
նոյն իսկ այդ օրը իւր աշխի օրով ան-
չնայանք Անթիլը օրդուն, և երբ Ան-
թիլը գործաւ իւր հարմը, նորաւո-
նակին դատ օրդունում անհաղաւթ...

Տիկ. Մ. Շահաղիկեան:

Համար, լինի ներկայ խաղաղությունը
դեռ մի քանի ժամանակ կը շարունակուի:

— Սերբիայի արմատական կուսակցությունը պատկանող բարձրագույն աստիճանի շարժումը հրաժարական է և տուրք: Անհատական է համարում, որ կառավարությունը կը կոչվի իր արտասահմանի մի քանի ներկայացուցիչներին:

— Բելգիական մամուլը գրառում է սահմանադրությունը վերաքննության խնդրով, որ նախապես ունի լիակատար կառավարությանը պատկանող ձեռք բերելու: Կործանված է և Կոնգրեսի պետությունը, որն իր անկախությունը կորցնելով բելգիական գաղութային պետի գաղափար:

— Առաջիկայում տոնուրը է ունեցողական պետության հաղթանակներ, այդ առթիվ ուսման խնդիրները Անտիպոպոլսի մեծ ցույցեր են արտահայտում ունեցողականի դեմ: Այդ ցույցերն, ինչպես բնական է, կը մասնակցեն նորադաս սերնդիները, սովորյալներ և ուսանողներ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՌԱՌԱԳԱՆ ԿԵՆՏՐԱԼ ԿՈՄԻՏԵՆԵՐ

Մի պատուաւոր բնութագրի աչքի կը ընկնի իրականում է, որ դեպքերն օգնություն չէ հասնում, հեռավոր մեռնում է անգամ անհաղորդ, ու դիմել մեռնում ընկած... մի-երկու հայ հարեւան Բաբայի օգնությունը գեղեցիկ դեպքեր վերցնում և տանում չարտում են գերեզմաններ... Մի օրեց լիակատար անհաղորդություն տանող բա-հանալի հորի տակով են անում... Որդեգրելով այդպիսի կնոջ փառաւոր ամար նստելով, հանգիստ օրում տեղափոխում է նրա բոլոր կալերին...

Մի ամենանցած երկուսուսուրկ խո-րհարով բռնում է և օգնություն կան-չում: Այդ օգնությունն չէ գալիս, մինչև անգամ հարազատ մարդ ինչ սենեակից չի անցնում հեռավոր մաս ու մի բաժանի ջուր տալիս երկու կը-րելով որ ինքն է կրկնակուր...

Մի քանի անհաշու երկուսուսուրկ-ներ նշանակում են առողջագրական-հարաբերություններ բազմաթիվ լիակատար-րույթի միջոցով հասնում: Ներ-տասարկները եռանդով գործում են, մտնում են ամեն մի խրճիթ և նախա-կալարմար խորհուրդներ տալիս և այլն, և այլն: Ներտասարկների այդ անմեղ և օրենսդրական վարմունքն առիթ է տալիս մեր հիմնուրը գործիչներին նախաճիւղ շարժելու... Բաւական չէ, որ սե. նախաճիւղը զրգում է այդ հիմնա-ւորը գործիչները ազգայն ամբողջական-րում են երկուսուսուրկների դեմ, մինչ-և անգամ սպառնում են զրանց կեանքին... Մեր կոյնոսներն ինչու են մարքել տալիս, ինչու են արգե-յում մեկ սեխ ու վարունգ ուտելու, ինչու են իրոք իրոքում գործարանները փամբակաւորապէս վախել տալու, ինչու են ուղղում մեզին այդ ջաշխե-րը: Բայց անհաշու են այդ բաները, ու ամենայն անկողնի է հարած լայն տեղ է ընդունում զրանց սասաններ...

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ն Ո Ր - Գ Ա Ր - Ի

ՀԻՄՆՈՒՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՅ

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 20 օգոստոս. — Երէկ Նո-ցին Կայսերական Մեծութեանը Բեռլին Ժամանակին, շարժւոյ օրն Աւ-տիսթի բանակի Բարձրագոյն զորա-հանգէս է նշանակուած:

Երէկ փակուեց միջազգային երկա-թուղային կոնգրեսը: Կոնգրեսի ան-դամները, բացի աւստրիացի ներկա-յացուցիչներից, ուղևորուեցան կրկին Մոսկու:

Օգոստոսի 18-ին և 19-ին Պետեր-բուրգում հեռանդացել են 123, մեռել

են 40, առողջացել են 87. խորհան-քերացել է լիւրերկում և, ինչպէս երե-ւում է լուրերից, Նոս Բեկարուում:

ԼՈՆԴՈՆ. — Ազգայնական էմբի-զորքերը խաղաղասիրեց նորից խի-ցին Կամպմեր, բայց կորցրին մինչև 460 մարդ. խաղաղասիրեց ազգու-թիւնն ունեցան ուրիշ կենդաններում. նրանք միմեկին են շարունակել պատե-րազմը մինչև վերջին կէտը: Ազգայնա-ցիները սլաշարի պատաստութեան կը կը-րով խմբով փախում են:

Օգոստոսի 18-ին Վիկտորիա (բե-տանական Կոլումբիա) հասան ամերի-կական և երեք անգլիական նաւերը գործարկելով, յուլիս ամսին բեհերն-գեան ծովում փոխի որսալու ժամա-նակ ուսաց զինուորական օգնականա-նուր բռնել է լիւրեալ նաւերին, որոնք և ծախու էին ուղարկուած Պետրո-պոլսի, իսկ գործարկներն ալ էին խեղցում: Նախապէս նրանց մի խում-րարութեան ստորագրել տարով, որ փո-կեր են կըլ որսալիս ուսաց ջրերում:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 21 օգոստոս. — Բաղա-դի ուսաց հիւպատոսարանը հաղոր-դում է, որ յունիս 5-ից Կալէթ-Կո-նիկրում ժամանակով հեռանդանալու նոր դէպքեր չեն նկատուած և լիւրեալ տեղը ներկայումս անվտանգ է համար-ւում:

Օգոստոսի 19-ին և 20-ին Պետերբուր-գում հեռանդացել են 144, մեռել են 54, առողջացել են 53:

ԼՈՆԴՈՆ. — Կալուտոնի վրայ Հոլա-րդերի ծառաստանում գրոհներ ժա-մանակ մի կողմ յարձակուեց. Կա-լուտոնը կարողացաւ լծաք կենալ ծա-ռի լիւրեալ և չլիւրեալ, բայց խիստ վախեցաւ:

Բոմբէջ հեռագրում են, որ Պենջա-րի մի քանի դեղերն հրամայում է պատրաստ լինել, որպէսզի գնան Վա-նում և Հոմալի հովտում գտնուած գործերին օգնեն, երբ էմբեր լիակա-ն լիւրեալ իր գործարկներին, որոնք այն-տեղ անկարգութեան են տարա-ծում:

Շանհայից հեռագրում են, որ Ռու-սիայի հետ հեռագրային սլաշմանագրել է ստորագրուած:

Խմբագիր — Հրատարակիչ

ՍՊԱՆՍԻՍ ՍՊԱՆՍԻՍԻՍ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Աւարտողական երկուսուրկ

Թիֆլիսի Բաթ. գն. պոստ. 6 փ. 50 ր. եր.:
« աւ. մարդ. — 9 փ. 30 ր. աւ.:
Բաթումից Թիֆ. հաս. պ. 9 փ. 52 ր. եր.:
« աւ. մարդ. — 12 փ. 25 ր. ցեր.:
Թիֆլիսից Բաթ. գն. 1 փ. 20 ր. ցեր.:
Բաթումից Թիֆլիս հաս. 5 փ. 50 ր. եր.:
Թիֆլիսից Դան. գն. 9 փ. 20 ր. եր.:
Դան. հալից Թիֆլիս հաս. 7 փ. 30 ր. աւ.:

Ռուսաց շափնաւոր ընդերմէն-ն: Երեւանի Բոմբում, Օդեսայի և Կ Պոլսի միջոց:

Բաթումից Կոնստ. Գ. — Զ. — Զինդարմի օրերը, ցերեկուայ ժամը 4-ին, ուղիղ ընթացքով Նովորոսիսկի վրայով:

Կիրակի օրերը, զինդարմի ժամը 2-ին շրջանաւոր ընթացքով Փոթի վրայով բոլոր նաւահանգիստները:

Երկուշաբթի օրերը, երեկոյեան ժամը 7-ին Կ. Պոլսի:

Բաթում հասնում է. Երկուշաբթի օրերը, երեկոյեան, Օդեսայից, ուղիղ ընթացքով: Ուրբաթ օրերը, աւաւտեան, Օդեսայից, ուղիղ ընթացքով: Կիրակի օրերը, աւաւտեան, Կ. Պոլսից:

Պոստային և արարական-մարդատար շրջանների կրկնակուր Փոթի, Բաթումի և Օդեսայի միջոց: Փոթի հասնում է.

Պոստային մարդատար շրջանաւոր Բաթումից երկուշաբթի օրերը լուսարա-ցին:

Ապրանքակիր - մարդատար շրջանաւոր Օդեսայից կիրակի օրերը երեկոյեան: Ապրանքակիր - մարդատար շրջանաւոր Բաթումից հինգշաբթի օրերը լուսա-րացին:

Փոթից Կոնստ. Գ. — Զ. — Պոստային-մարդատար շրջանաւոր Օդեսա և Կոնստանդնուպոլսի գտնուած նաւա-հանգիստները կիրակի օրերը, աւաւտեան ժամը 8-ին:

Պոստային-մարդատար շրջանաւոր գործը վերջացնելուց լիակա երկուշաբթի օրե-րը Բաթում:

Ապրանքակիր - մարդատար շրջանաւոր Բաթում երեքշաբթի օրերը, աւաւտեան ժամը 10-ին:

Ապրանքակիր - մարդատար շրջանաւոր հինգշաբթի օրերը, աւաւտեան ժա-մը 8-ին, Օդեսա և Կոնստանդնուպոլսի գտնուած նաւահանգիստները:

Ապրանքակիր մարդատար Գ. — Զ. — Բաթումից Կոնստ. Գ. գնում ինդարմի օրերը զինդարմի ժամը 1-ին: Բաթում հասնում է երկուշաբթի օրե-րը, ցերեկուայ ժամը 2-ին:

Ապրանքակիր մարդատար շրջանաւոր վրայ ընդունում են II և III կարգի ուղևորներ և աւանց ուտեստի օրաշարից:

Կործակութիւնը գտնում է Թիֆ-լիսի աղ. բանկի շինութեան մէջ № 117 և 118:

Պոստային կառ. քերի երկուսուրկ-թիւնը աւաւտ-վրական արակալի վրայ:

Թիֆլից հինգ հազու տեղ ունեցող կառ. քն ուղևորում է աւ. ժամը 8-ին: զինդարմից Կալէթի կալարանում, Վա-նում: Զինդարմից է հեռակալ օրը, կէս օրեց լիակա ժամը 7 1/2-ին:

Երբ հազու տեղ ունեցող օմնիքում ուղևորում է կէս օրեց լիակա ժամը 3-ին աւանց զինդարմի հասնում է հե-ռակալ օրը, կէս օրեց լիակա ժամը 7-ին:

Վա-նում: Զինդարմից հինգ հազու տեղ ունե-ցող կառ. քն ուղևորում է աւ. ժամը 8-ին, զինդարմից է Կալէթի կալարանում, Թիֆլից է հասնում հեռակալ օրը կէս օրեց լիակա ժամը 7 1/2-ին:

Վեց հազու տեղ ունեցող օմնիքում ուղևորում է կէս օրեց լիակա ժամը 3-ին աւանց զինդարմի հասնում է հե-ռակալ օրը, կէս օրեց լիակա ժամը 7-ին:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԽԱՆԻՔԵՆԻ ՍԻՍԻՆԻ Հայոց միգրա-տեան արական ԳՊՈՐՑԻ Համար հարկաւոր է հմուտ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԻՍԻՆԻ աւարտած Դեղագետի ձեռնարանի Գ. խաղաղից. պիտի գաւախտե-րուր աւարկաները, եկեղեցում եր-գէ և աշակերտներին ձայնարու-թիւն սովորեցնել: Կը արուի Բա-նում, Սաւոյ և Դաւաղից: Պա-մանների մասին Թիֆլիսում հար-նել «Նոր-Դար»-ի խմբագրատանը, իսկ գաւախտերից զինել Չերեշ Սիւսի Խանկեն, Դադաշ Մաւնյանց. (328) 3-2

ԵՐԻՏՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵՂ ԳԵՐ

Խրատական գրում ծանախանու-թեան իրենց ջղային կազմում-ը խանգարանների համար:

Հեղ. Գ. Լ. օրեց:

Բուսերէն հրատարակութիւն Գ. Բ. Կիւ. Կիւն է 1 րուր:

Այս օգտաւէտ գիրքը պարունա-կում է իւր մէջ լայն խրատանքի, թէ՛ ինչպէս կարող են ազատուիլ հիւանդները վիրայից ախտի վր-նաստակար հեռանդները և վիրա-կանդներ խանգարումը ոյժերն ու առողջութիւնը: Այս գիրքը թղ-լատուած է Մոսկայի դարբն-նական կոմիտէից:

Հրատարակութեան պահանջ է Օտտո Կեպեր Զեմ Լեյպցիգ (Otto Asperger Leipzig) (Մաւնյան): Օտարադարձարարները ծանախար-համար ին վճարում:

(Մ.) 36-18

36 13

52-4

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Երկու սեռի անձանց համար

ՏՍՍՆՈՒՄԷԿԵՐՈՒՄ ՏՍՐԻ

Առևտրական Կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական ա-ռևտրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատ-րաստել գործնական ծանախարհով հմուտ հաշուապահներ: Աւարտողներն ստանում են տոտեստատներ:

Սեանքերի աւարկաները օրանք են՝ 1) Առևտրական Տնո-տութիւն, 2) Առևտրական Թուրանութիւն, 3) Հաշուապահու-թիւն (պարզ, կրկնակի և բանկային), 4) Թուրանութիւն Համ-րիչի վրայ, 5) Առևտրական Թղթակցութիւն, 6) Առևտրական և մուրհակի կանոնադրութիւն, և 7) գեղագրութիւն:

Ուսումն սկսուելու է սեպտեմբերի 15-ից: Ընդունելու-թիւնները սեպտեմբերի 1-ից, ամենայն օր, երեկոյեան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում Սոլորիում: Այլ քանզը Փրիդոնովի տանը № 9, Սերգիեվոյա և Նագորնա-րա փողոցների անկիւնում: Ծրագրերն ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶԻՄՊԵՍ եղբ. Ծովախոյնների բանկային գրասենեա-կում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտարադարձարարները զինում են կուրսերի հիմնողին. — Յե. Կիւլիսե. Ս. Ս. Մաւնյանց.

(319) 25-11

ԿՈՒՐՍԵՐԻ ԶԱՅՈՑ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԿՍԵՆ ԳՊՈՐՑՆԵՐԻ համար հարկաւոր է ՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՅ Բուսաց լուրեր և կարգի, շարժական 26 դասով, օրեց 18-ր աւանդակաւոր. և ՄԻ ՎԱՐՄԻՆԻ Բ. կարգի, օր աշտը է աւանդ է հեռագրութիւն, շարժական 20 դասով: Կատարները աւա-ղին կուրսով: Պայմաններն մասին գիտել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան և զարգացների Հոգաբարձութեանը հեռագրով:

Հոգաբարձութեանը Կոնստանդնուպոլսից: (231) 3-2

36-13